

Balázs Béla
Az igazi égszínkék

Reich Károly rajzaival

Móra

Balázs Béla
Az igazi égszínkék

Reich Károly rajzaival

MÓRA KÖNYVKIADÓ

Alapkiadás:
Az igazi égszínkéék, 1955, Ifjúsági Kiadó

Negyedik kiadás

Reich Károly rajzaival

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása – beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését, nyilvánossághoz közvetítését – szigorúan tilos.

A kiadó könyveit kedvezményel
megrendelheti webáruházunkban:

www.mora.hu

© Balázs Béla jogutóda, 2018
© Reich Károly jogutóda, 2018
© Móra Könyvkiadó, 1974, 2018

Volt egyszer egy kisfiú, úgy hívták, hogy Kalmár Ferkó. Ez a Kalmár Ferkó nem volt jó tanuló. Édesanyja özvegy volt, szegény mosónő. Volt Ferkónak egy kosara, a hátára tudta venni, mint egy hátizsákot. Ebbe a kosárba rakta bele édesanyja a kivasalt fehérneműt. Finom rózsaszín papirost tett az ingek közé, végül az egészet letakarta egy törülközővel. Aztán felírta a címet egy cédulára. A cédulát Ferkó kezébe adta. Akkor Ferkó elindult, de csak gyalog, és

mire hazaért, mindig késő este lett. Ezért sohasem ért rá a másnapi leckéjét megtanulni. Novák tanító úr pedig büntetésül az utolsó padba ültette, balra a kályhától. Ott volt a számárpád.

Három napig ült ott Ferkó egyedül, és nagyon szégyellte magát, mert a fiúk rögtön elmondták a lányoknak a dolgot. A lányosztályok ugyanis velük egy épületben voltak, a második emeleten.

A negyedik napon azonban Cser Karinak nem volt meg a számtanfeladata, és földrajzból egy hangot sem tudott.

Cser Kari gazdag gyerek volt, szép ruhákat viselt, és körme mindig tiszta volt. Tanulni is ráért volna, mert neki nem kellett fehéreneműt kihordania. Mindennap három órakor elment hozzá a házitanító, és vele együtt megcsinálta a leckét. Könnyű volt hát neki jó tanulónak lennie. De éppen akkor mégsem tudott semmit, és Novák tanító úr, aki aznap már úgymérgesen jött be az osztályba, így förmedt rá:

– Nem szégyelled magad? Takarodj rögtön a számárpádba Kalmár mellé!

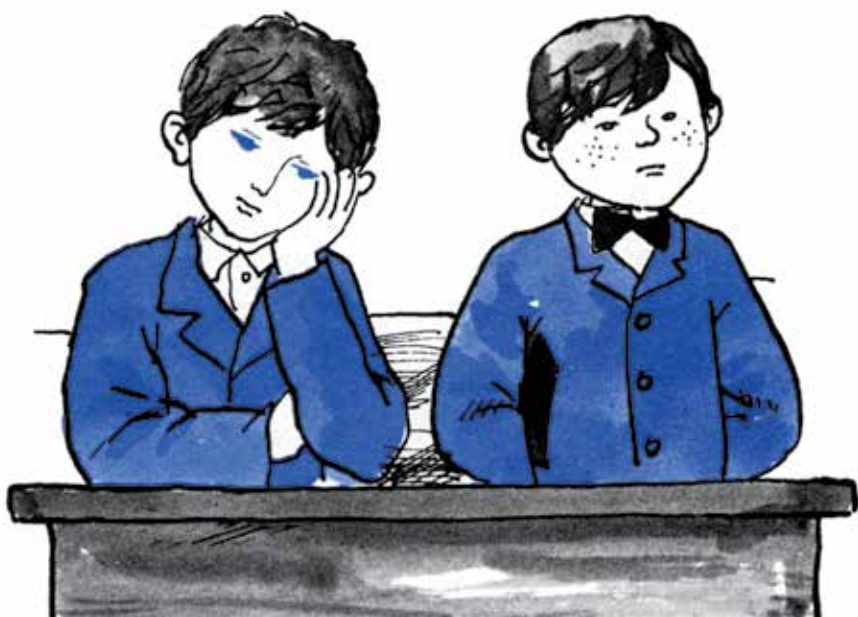
– Kalmár mellé? – kérdezte Kari megszeppenülten, és sírni kezdett.

– Oda hát! Nem érdemelsz jobbat.

Akkor Cser Kari sírva összecsomagolta a könyveit, a füzeteit és a festékkészletét – mert gyönyörű festékesskatulyája is volt –, és sírva ballagott a padok között hátra, a szamárpad felé. A fiúk mind utánafordultak, és bámulták.

Kalmár Ferkó pedig mélyen lehajtotta a fejét, és a pad alá nézett, merthogy akkora szégyen melléje ülni. (Ilyen csacsi volt akkor még Ferkó.) És amikor látta, hogy Cser Kari szép ruhájában, ragyogó fehér gallérjában egészen a pad széléig húzódik tőle, akkor olyan bűnösnek érezte magát, hogy Kari kibékítésére tenni akart valami kedveset.

– Te, Kari – súgta –, festek neked egy képet, ha kölcsönadod a festékeidet.

Kalmár Ferkó ugyanis tudott egy szép képet festeni. Csak egyet. Azt a nagybácsikájától tanulta, aki mázoló volt. Tudott festeni házat, melléje három fát meg egy kerítést, és kék eget föléje. Ezt tudta, ha kapott hozzá festéket, mert neki festéke egyáltalán nem volt. Festett már ilyen képet Síró Misinek meg Hidas Sanyinak, és egyet a harmadikos Szabónak. Most Cser Karinak is szívesen festett volna ilyen képet, hogy ne haragudjék a szégyen miatt. De Cser Kari még mindig sírt, és nem felelt neki. Akkor még egyszer odasúgta:

– Te, Kari, festek neked egy szép képet három fával és az ablakban piros virággal. Odaadhatod Dán Zsuzsikának.

De akkor Cser Kari magasba nyújtotta az ujját, és feladta:

– Tanító úr, kérem, a Kalmár mindig beszél hozzám!

Most aztán kikapott Ferkó Novák tanító úrtól, és kapott hozzá egy ötöst* is. Nem szólt hát többet egy szót sem. Egy idő múlva azonban Cser Kari odasúgta neki:

– Feshetsz nekem egy képet, ha nem mondd meg senkinek, hogy te festetted.

* Régebben az ötös volt a legrosszabb osztályzat.

Ferkó megörült, és így válaszolt:

– Becsületszavamra mondom, hogy senkinek sem szólok róla.

– Itt a festékkészlet – szólt Kari. – De megszámolom ám a festékeket! Ha hiányzik belőle, megfizetheted. Hallod?

– Kérdezd meg Sírót, hiányzott-e az övéből egy is – felelte Ferkó boldogan. – Tudok én vigyázni.

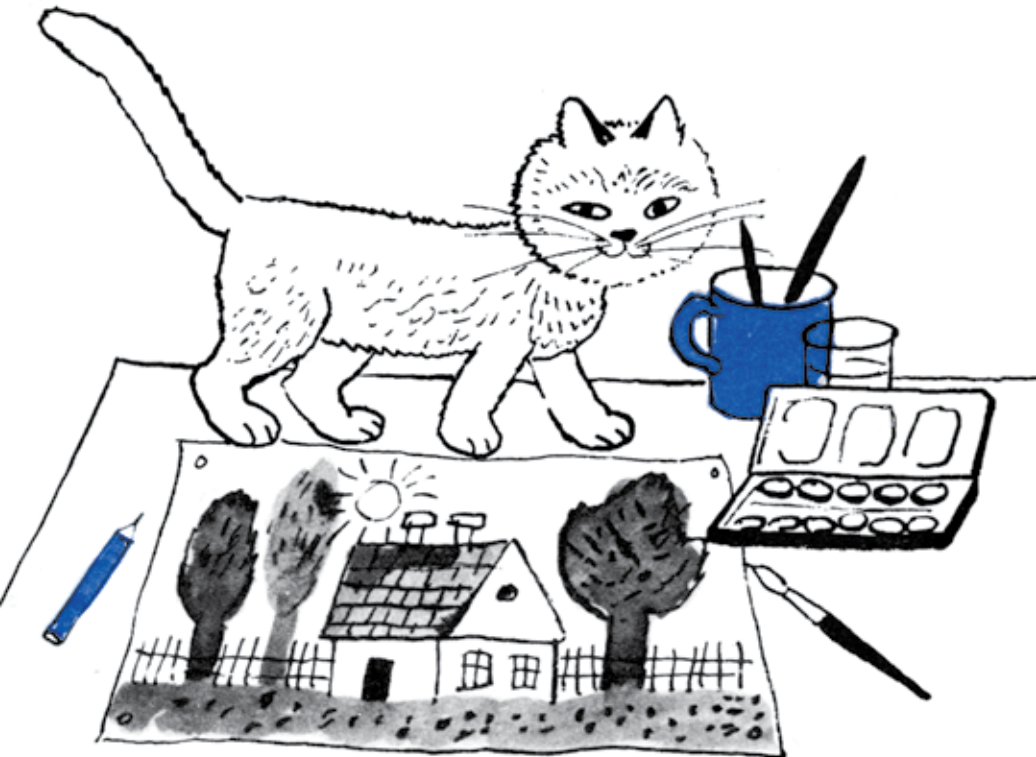
Amikor délben kijöttek az iskolából, Cser Kari vett egy ív igazi, vastag, legfinomabb rajzlapot, és titokban odaadta Ferkónak, aki a papírral és a festékekkel hazaszaladt. Alig nyelte le az ebédet, odatolta a kis asztalt az ablak elé, ráerősítette négy rajzszöggel a rajzpapírt, hozott két pohár vizet; egyiket

azért, hogy belemártsa, a másikat, hogy ki-
mossa benne az ecsetet. Aztán dobogó szív-
vel kinyitotta a szép nagy festékesdobozt.

Az volt ám a szép! Tele a legfinomabb
festékekkel: kármin és indiai vörös, és ége-
tett sziéna és okkersárga, és gumi-gotti
és bronz, és ezüst és arany. Hanem csak
egy kék festék volt közte, egy berlini kék,
és már egészen lyukacsos volt a közepén.
Olyan volt, mint egy kék gyűrű.

„De hogy a képre eget fessek vele, még
elég lesz” – gondolta Ferkó.

Előszedte hát az ecseteket, és nekilátott
a munkának.

Cincu, a fehér macska felugrott az asztalra, úgy nézte, mit csinál kis gazdája. Nemsokára elkészült a kép, kivéve az eget. De azt már nem volt nehéz megfesteni. Cincu egész érthetően mondta:

– Mió, mió, a fehér ég nem jó! – És Ferkó már elő is készítette a berlini kéket. Csak arra várt, hogy a ház és a fák megszáradjanak. De akkor édesanyja beszólt a konyhából:

– Ferkó, gyere csak! Fehérneműt kell elvinned. Itt a cím. Dán tanár úrékhoz. Érted?

Ferkó nagyon megijedt, mert a cédulán Dán Zsuzsikáék címe állt. Eddig még sohasem vitt oda fehérneműt. Ott kellett hát hagynia az asztalon a képet és a kilyukadt berlini kék festéket, hátára kellett vennie a fehérneműs kosarat, és elindulnia. Ahogy Dán tanár úréknál a hátsó lépcsőn át a konyha elé ért, Zsuzsika hangját hallotta belülről, és nem mert bekopogni. Hosszúhosszú ideig ácsorgott az ajtó előtt. Amikor már nem hallotta Zsuzsi hangját, végre belépett a konyhába. Akkor jött egy szép, finom hölgy, Zsuzsika mamája. Megolvasta a fehérneműt, és pénzt adott érte.

Ferkó észrevette, hogy egy pengővel kevesebbet kapott, de szégyellt szólni, hiszen a hölgy Zsuzsi mamája volt. Így hát átvette a pénzt, és hazament. Mikor édesanyja otthon átszámolta, hiányzott a pengő. Azt hitte, Ferkó az úton vesztette el a pénzt, és úgy megharagudott, hogy megverte a fiát.

De Ferkó nem mondta meg, mi történt. Hiszen a Zsuzsika mamájáról volt szó.

Ahogy a verésnek vége volt, azonnal visszafutott a képhez, hogy most már végre megfesse az eget. De a berlini kéket sehol sem találta. A többi festék mind ott volt, Cincu is békésen kuporgott az asztalon, és a képet nézegette. De a lyukas berlini kék eltűnt.

Ferkó nem merte megkérdezni az édesanyját. „Valószínűleg a cica lökte le a farkával” – gondolta, és tovább kutatott. Négykézláb csúszkált végig a padlón, és minden kerek foltot megtapogatott. De a berlini kéket sehol sem találta.

Másnap reggel Cser Kari elébe ment, félrevonta, és megkérdezte:

– Meghoztad a képet és a festékeimet?

Ferkó elvörösödött, és így szólt:

– Holnap egészen biztosan elhozom.

Erre Cser Kari nagyon mérges lett, mivel már megleste a lépcsőn Dán Zsuzsit, és eldicsekedett neki a képpel.

– Biztosan el akarod lopni a festékeimet – mondta Ferkónak. – Ha holnap nem hozod el, feladlak!

Szegény Ferkó megint egész délután kereste a berlini kéket, de sehol sem találta. Tehát elővette Cincut.

– Hová tetted a festéket? – kiáltott a macskára. – Szerezz nekem egy berlini kéket, hallod-e!

És elkeseredésében jól elverte a macskát. A macska pedig sírt:

– Miau, miau! – És ez egészen érthető volt. Ezt mondta: – Ledobtam a berlini kéket az asztalról, de csak véletlenül. Hanem ki szedte fel a padlóról? Biztosan valami egér. Miau, miau!

Másnap reggel Ferkó elvitte az iskolába a festékkészletet. Cser Kari már a kapuban várt rá.

– Itt a festékkészleted – szólt Ferkó. – De a képről hiányzik még az ég. Ezért a berlini kéket még otthon tartottam. De holnap megkapod a képet is, a festéket is egészen biztosan.

Erre Cser Kari egészen megdühösödött, és ütni-verni kezdte Ferkót. Tehette, mert nagyobb és erősebb volt nála.

– Elloptad a berlini kékeket és a rajzlapomat! – ordította torkaszakadtából, hogy az ott álló pedellus is jól hallotta. – Pedig egészen új berlini kék volt. Ha holnapra nem hozod el, feladlak!

Délután megint tűvé tette Ferkó az egész házat. De hiába. És Cincu megint verést kapott, de folyton csak ezt sírta:

– Miau, miau, az egér volt, az egér!

Ferkó úgy félt a másnapról, hogy aludni sem tudott éjjel. Nyitott szemmel feküdt és

forgolódott az ágyban, és mindig csak ezt gondolta: „Hátha holnap reggelre az asztalomon fekszik a berlini kék.”

A hold világosan sütött be az ablakon, és a szoba kísérteties látványt nyújtott. Édesanyja nyöszörgött álmában. Ekkor Ferkó hirtelen valami kéket pillantott meg a padlón.

„A festék!” – gondolta ujjongva, és felült, hogy kiszálljon az ágyból. Ekkor a kék folt megmozdult. Kétszer körbefutott, és eltűnt a szekrény alatt. Egér volt. Kék egér!

No, most már tudta Ferkó, hová lett a berlini kék. Az egér felfalta, és egészen belekékült. És most már azt is tudta Ferkó, hogy a festék véglegesen és visszavonhatatlanul elveszett. Mert az egér gyomrából

hogyan szedje vissza? Mit mondjon holnap az iskolában? Nem tudta, és keservesen sírni kezdett.

Másnap reggel szomorúan ment iskolába. Lassan-lassan ballagott, mert félt. Mire a kapuhoz ért, nyolc óra már el is múlt, és a tanítás megkezdődött. A pedellus a kapu előtt állt.

– No, Ferkó – kérdezte –, elhoztad a berlini kéket?

Ahogy Ferkó ezt meghallotta, úgy megijedt, hogy nem mert a festék nélkül bemenni az iskolába. Megfordult, és futni kezdett.

Ment, mendegélt az utcán könyveivel a hóna alatt, maga sem tudta, hová. Lassan bandukolt, és mindegyre csak a földre nézett. Mert egyre azt remélte, talán mégis csak felbukkan valahol egy berlini kék. Vagy talán kettő is fekszik valahol egymás mellett... Így ballagott, az egész utcát végigkutatta. De festéket nem talált.

Talált azonban szép, színes cserépdarabokat és csillogó köveket. Ezeket zsebre vágta. Mert hátha drága kincsek, ki tudja? Akkor aztán el lehet majd adni, és a pénzen akár száz berlini kéket is vásárolhat. Így ballagott

Kalmár Ferkó egyre messzebb, és a végén kijutott a városból egy rétre. Egy darabig még továbbsétált a dűlőúton. Ekkor megpillantott egy kék búzavirágot, és letépte.

„Ha még sok búzavirágot találok – gondolta –, hazaviszem, a kék nedvüket kifacsarom egy pohárba, aztán megszáritom az ablakban. A naptól megkeményedik, és gyönyörű festék lesz belőle, százszor szebb, mint az a vacak berlini kék.”

Ezt sütötte hát ki Ferkó. De több búzavirágot nem talált, egy szál pedig kevés volt ahhoz, hogy a nedvét kifacsarja.

